

เรียนรู้อยู่อาศัย: แนวคิดและบทเรียนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน Living and Learning: Concept and Lesson-learned for Learning Together

พิชัยยุทธ สุวิทยารัตน์

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ e-mail: suranoi05@gmail.com

บทคัดย่อ

ภายใต้ปณิธานการสร้างคนดีและคนเก่ง ฝ่ายการเรียนรู้และการศึกษาไร้พรมแดน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีหน้าที่สนับสนุนการเรียนรู้ภายใต้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอแนวคิดและบทเรียนในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีแนวคิดหลัก 3 ประการคือ การจัดพื้นที่ให้น่าเรียนรู้อยู่อาศัย (Living) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Learning) และการแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ (Partnership) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานของการกำหนดยุทธศาสตร์และกิจกรรมการดำเนินของฝ่ายการเรียนรู้ฯ ระหว่างปีงบประมาณ 2557 - 2559 จำนวน 47 กิจกรรม ร่วมผู้ให้บริการทั้งสิ้น 4,700 คน

คำสำคัญ:

พื้นที่การเรียนรู้, การจัดแหล่งเรียนรู้, การเรียนรู้ตามอัธยาศัย,

Abstract

Due to the mission statement of Walailak University (WU), the strategic policies to the scholar people as well doer have been performing since 2014. The Learning and Distance Education (LDE), Center for Library Resources and Educational Media, is responsible for learning services to support students and lectures under active learning strategies. This article explains LDE's concept and lessons learned for learning services management. Three concepts are described namely: (1) Living by renovating learning spaces, (2) Learning by promoting learning activities and resources management, and (3) Partnerships by cooperation with the lecturers and other organizations who are interested in promoting learning courses. Based on the three concepts, the LDE's strategic planning and LDE's activities were performed during 2014-2016 including 47 projects with more than 4,700 participants.

Keyword:

Learning Space, Learning Resources Management, Learning

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะมีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำทาย ซับซ้อน เป็นการศึกษาที่ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเต็มไปด้วยสิ่งที่ท้าทายและปัญหา รวมทั้งโอกาสและสิ่งที่เป็นไปได้ใหม่ๆ ที่น่าตื่นเต้น การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิดการจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Learning by doing) เน้นการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับปัญหาในโลกที่เป็นจริง เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ และอนาคตเชิงวัฒนธรรม สังคม สาธารณสุข ดังนั้นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีพันธกิจที่เน้นในการผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดีและคนเก่ง โดยมอบหมายให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาทำหน้าที่จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และสนับสนุนสื่อการสอนทุกชนิด เพื่อให้ผู้เรียน ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมากที่สุด มีการจัดพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรม มีพื้นที่พักผ่อน มีพื้นที่นั่งรับประทานอาหาร สำหรับผู้ใช้บริการ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาตระหนักถึงการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อออกไปปรับใช้สังคม นำพาประเทศชาติไปในทิศทางที่ถูกต้อง ดังนั้นศูนย์บรรณสารฯ จึงได้มุ่งเน้นที่จะจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นฝ่ายการเรียนรู้และการศึกษาไร้พรมแดนมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนรู้ที่สำคัญ 2 ประการคือ (1) สนับสนุนการเรียนการสอนแบบ Active Learning ด้วยระบบสารสนเทศและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถรองรับการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยบริการที่เป็นเลิศ (2) เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อรองรับการเรียนรู้อยู่อาศัยและการศึกษาตามอัธยาศัย และกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวคือ จัดพื้นที่สำหรับให้น่าเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้บริการ การจัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรม มีที่ปรึกษาสำหรับการทำงานกิจกรรม สามารถจัดกิจกรรมได้ครบวงจร เพื่อตอบสนองพันธกิจการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายในและภายนอก พร้อมทั้งช่วยเหลือสังคม สร้างองค์ความรู้ต่างๆ โดยจัดให้มีการอบรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคม โดยพื้นฐานความร่วมมือระหว่างบุคคลและหน่วยงานให้มาเรียนรู้ร่วมกัน

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอแนวคิดและบทเรียนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557-2559 ซึ่งมีกิจกรรมที่ดำเนินงานไปแล้ว 47 กิจกรรม จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งอาจารย์ นักศึกษา บุคลากรและประชาชนทั่วไปกว่า 4,700 คน แนวคิดและบทเรียน (Lesson learned) สำคัญสรุปได้เป็น 3 ประเด็นคือ การจัดพื้นที่ให้น่าเรียนรู้อยู่อาศัย (Living) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Learning) และการแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ (Partnership)

วัตถุประสงค์

เพื่อสรุปบทเรียนการบริหารจัดการฝ่ายการเรียนรู้ฯ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดพื้นที่ให้น่าเรียนรู้อยู่อาศัย (living) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (learning) และด้านการแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ (partnership)

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. จัดประชุมและสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทุก ๆ กลุ่ม โดยจัดประชุมไปทั้งสิ้นจำนวน 2 ครั้ง
2. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนรู้ และกำหนดโครงการ/กิจกรรมหลักให้ชัดเจน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการแสวงหาความร่วมมือและของบประมาณจากทางมหาวิทยาลัย

3. จัดทำโครงการตามแผนงาน โดยเริ่มต้นการเขียนโครงการ การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรม และการประเมินผลโครงการ บนพื้นฐานกับความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

4. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแผนการดำเนินงานในลำดับต่อไป

ผลการดำเนินงาน

1. **ผลการจัดประชุมและสนทนากลุ่ม (Focus Groups)** เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อว่าเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม จะทำให้เกิดความสบายใจในการให้สนทนา และเกิดอารมณ์ร่วมเต็มใจให้ข้อมูลมากกว่าการให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล สารสนเทศ (Information) การสนทนากลุ่มที่จัดขึ้นในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามุมมอง บทบาท และความคาดหวังต่อการให้บริการศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อการวางแผนและพัฒนาฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ให้บรรลุจุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือการเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ” เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้อยู่อาศัยและรองรับการศึกษาตามอัธยาศัย และสนับสนุนการเรียนการสอนแบบ Active Learning” ด้วยระบบระบบสารสนเทศและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถรองรับการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยบริการที่เป็นเลิศ

การคัดเลือกผู้เข้าร่วม ในการจัดกลุ่มสนทนาแต่ละครั้งจะคัดเลือกผู้เข้าร่วมอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย อาจารย์ นักวิจัย บุคลากร และนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งสิ้น 45 คน โดยประเด็นและแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus group interview) เรื่อง “มุมมอง บทบาท และความคาดหวังต่อศูนย์การเรียนรู้” ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1.1 สถานภาพของศูนย์การเรียนรู้ในปัจจุบันและอนาคต ควรจะเป็นหน่วยงานที่สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ ทั้งเครือข่ายภาคหน่วยงาน เครือข่ายประชาชน เครือข่ายนักศึกษา อยากให้มีการบริหารจัดการการเข้าถึงศูนย์การเรียนรู้ เช่น จัดสถานที่สำหรับรองรับนักศึกษาที่พิการเข้าสอน เพิ่มการให้บริการกลุ่มประชาชนภายนอกให้มากกว่าเดิม มี และหากเป็นไปได้อยากเห็นการจัดแหล่งความรู้เฉพาะทาง ในการสนับสนุนนักวิจัย ทั้งนี้จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบตามความต้องการของผู้ใช้ได้ตลอดได้โดยตลอดเวลา โดยมีการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการออกแบบจัดสรรพื้นที่ใช้สอยด้วย

1.2 ประเด็นที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ คืออยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของศูนย์การเรียนรู้ไปในแนวจัดบริการเชิงรุก เช่น จัด Road show ไปพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ใช้บริการตามหน่วยงาน มีเทคนิคในการนำเสนองานและกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นทุกครั้งมาจากความต้องการของผู้ใช้ ควรมีการออกแบบพัฒนาพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารรองรับกิจกรรมสันทนาการเพิ่มขึ้น โดยคำนึงถึงลักษณะภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ควรมีการ เน้นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน สามารถเชื่อมโยงกับหลักสูตร ให้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรมร่วมกับศูนย์การเรียนรู้ ขอให้ปรับลักษณะกายภาพ มีพื้นที่ใช้สอยนอกอาคาร เป็นต้น

1.3 คุณค่าของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) มี Brand สร้างเอกลักษณ์ของฝ่ายงานเป็นของตัวเอง โดยให้มุ่งเน้นไปทางด้านการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อหลายประเภทให้เป็นที่รู้จัก (2) ลักษณะงานที่ให้บริการจะต้องหลากหลายแตกต่างจากรูปแบบเดิม (3) ส่งเสริมด้านการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงกับชุมชนรอบ

มหาวิทยาลัย มีนวัตกรรมในการสร้างเครือข่าย มี Stakeholder (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) และ (4) ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้รองรับผู้ใช้ทุกกลุ่ม

1.4 ภาพอนาคตของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) ด้านสถานที่ ออกแบบพื้นที่การใช้สอยอย่างสร้างสรรค์ รองรับการใช้งาน แบ่งโซน เป็นสถานที่แห่งแรกที่ทุกคนนึกถึง อำนวยความสะดวกในการเข้าใช้ได้ตลอด 24 ชม. (2) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม มีปฏิทินกิจกรรมที่มาจากความคิดเห็น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วม กิจกรรมเพิ่มมิติทางเครือข่ายสังคม Social Media ให้มากขึ้น และอยากให้เปิดบริการตลอด 24 ชม.

2. การจัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนรู้ จากผลการประชุมนำมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนรู้ 2 ประการคือ (1) สนับสนุนการเรียนการสอนแบบ Active Learning ด้วยระบบสารสนเทศและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถรองรับการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยบริการที่เป็นเลิศ (2) เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อรองรับการเรียนรู้อยู่อาศัยและการศึกษาตามอัธยาศัย ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นแผนงานที่สำคัญ 3 ด้าน คือ (1) การจัดพื้นที่ให้น่าเรียนรู้อยู่อาศัย (Living) (2) การส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Learning) และการแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ (Partnership)

3. การจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ จากแผนงานข้างต้น ผลการดำเนินงานของฝ่ายการเรียนรู้ฯ ในปี 2557-2559 สรุปได้ดังนี้

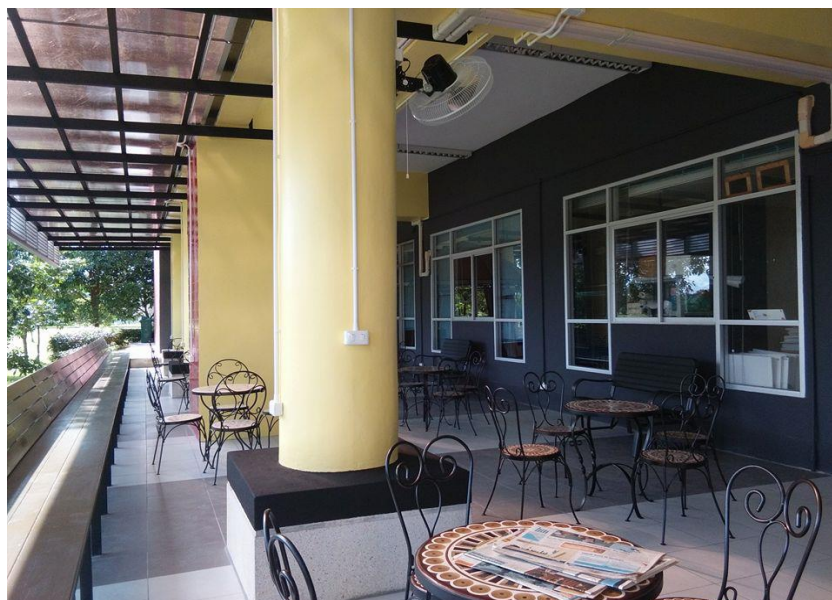
3.1 การจัดพื้นที่ให้น่าเรียนรู้อยู่อาศัย (Living) เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของคนรุ่นใหม่เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้งานที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดการออกแบบพื้นที่การใช้งานให้ตอบสนองต่อความต้องการ ทำให้สะดวก ง่ายต่อการเข้าถึง โดยทุกคนมีความพอใจ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ หลังจากที่ได้ศึกษาข้อมูลและนำมาปฏิบัติ นำมาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงด้านต่างๆ เช่น ปรับปรุงพื้นที่นั่งอ่าน ปรับปรุงมุมพักผ่อน ปรับปรุงร้านค้าแฟฟ ปรับปรุงระบบปรับอากาศ จัดห้องสมุดในสวน ปรับปรุงมุมความรู้ด้านต่างๆ ปรับปรุงเป็นห้องสมุดสีเขียว จัดหาสารสนเทศที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จัดภูมิทัศน์ทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมากขึ้น ในปี 2559 สามารถปรับปรุงพื้นที่ด้านนอกอาคาร หลังห้องประชุมระเบียบบรรณ 1 เป็นพื้นที่เรียนรู้ในห้องสมุดตลอด 24 ชั่วโมง รองรับผู้ใช้ได้มากกว่า 50 ที่นั่ง เป็นการเพิ่มพื้นที่นั่งอ่านให้กับผู้ใช้ นอกจากนี้ยังได้ติดตั้งระบบ WIFI ที่มีประสิทธิภาพ และยังสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อรองรับการจัดเลี้ยงอาหารว่าง อาหารกลางวันในการจัดประชุมต่างๆ ได้ (ดังภาพที่ 1-4)

บทเรียนสำคัญของการจัดพื้นที่สำหรับผู้เรียนมีหลายประการ (1) เริ่มต้นจำเป็นต้องระดมความคิดจากหลายภาคส่วน เพื่อให้ได้ข้อสรุปและความต้องการการใช้พื้นที่ที่ค่อนข้างหลากหลาย อันจะนำไปสู่การจัดทำแผนงาน ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว เนื่องจากการดำเนินงานต้องใช้งบประมาณสูงและต่อเนื่อง (2) เพื่อให้ผู้เรียนสนใจเข้าใช้บริการมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องจัดพื้นที่ให้ดึงดูด คำนี้ถึงผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง มีสถานที่ตรงตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ครบถ้วนถูกต้อง มีเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถใช้พื้นที่ได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีระบบสารสนเทศ พร้อมสัญญาณไวไฟ ในพื้นที่การเรียนรู้ต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว รองรับการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (4) ต้องมีกิจกรรมส่งเสริมการใช้พื้นที่ เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ทั้งคนภายในและภายนอกเข้าร่วมได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า สิ่งสำคัญคือต้องพยายามหาวิธีการกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อทำให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการแล้วจะกลับมาใช้บริการซ้ำอีก (4) จำเป็นต้องแผนระยะยาว เพื่อปรับปรุง สร้างความประทับใจ เพิ่มพื้นที่ใช้งานตามความเหมาะสม การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะตอบสนองการจัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง และ (5) การจัดพื้นที่สำหรับการเรียนรู้อยู่อาศัยควรเปิดโอกาสให้แก่มิมีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วน

ร่วมเพราะข้อมูลที่ได้จากผู้ใช้งานจริงหรือพฤติกรรมในการใช้งาน ทั้งยังช่วยกำหนดพื้นที่ในการใช้งานและสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

ภาพที่ 1 การปรับปรุงพื้นที่ด้านข้างภายใต้แนวคิด Green Library

ภาพที่ 2 การปรับปรุงพื้นที่นั่งอ่านนอกห้องสมุดเป็นมุมเรียนรู้ Green Library Corner ให้บริการ 24 ชั่วโมง

ภาพที่ 3 การปรับปรุงพื้นที่ทางขึ้นด้านหน้าห้องสมุด เป็นพื้นที่เรียนรู้กลางแจ้งทั้งหมด 24 ชั่วโมง

3.2 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Learning) ภายใต้ปณิธานที่มุ่งเน้นการสร้างคนดี และคนเก่ง ในระหว่างปี 2557-2559 ฝ่ายการเรียนรู้ฯ ได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 47 กิจกรรม จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งอาจารย์ นักศึกษา บุคลากรและประชาชนทั่วไปกว่า 4,700 คน ซึ่งสรุปคุณลักษณะการส่งเสริมเป็น 6 ลักษณะคือ (1) ด้านส่งเสริมการอ่าน (2) ด้านพัฒนาคน (3) ด้านพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (5) ด้านการสร้างความคิดสร้างสรรค์ และ (6) ด้านความร่วมมือและเครือข่าย (รายละเอียดดังตารางที่ 1)

กิจกรรมเหล่านี้แม้จะคำนึงถึงความต้องการร่วมของหน่วยงานและผู้ใช้เป็นสำคัญ แต่เป้าหมายการส่งเสริมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้เกิดส่งเสริมทักษะในหลาย ๆ ด้าน นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ทั้งด้านการเขียน การอ่าน การพูด ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา รวมไปถึงการเพิ่มพูนความรู้เสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน ทั้งความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา การถ่ายภาพ การเมืองการปกครอง การเกษตร เป็นต้น ซึ่งฝ่ายการเรียนรู้จำเป็นต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหลักสูตร สำนักวิชา และอาจารย์ผู้สอนอย่างใกล้ชิด จึงจะสามารถจัดกิจกรรมเหล่านี้ให้ตอบสนองผู้เรียนและบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2557-2559

ปีงบประมาณ	ชื่อโครงการ
2557	โครงการสอนน้องมองผ่านเลนส์, โครงการ RDA และการประยุกต์ใช้แทน AACR2, โครงการค่ายอบรมเชิงปฏิบัติการ “ทักษะนำชมห้องสมุดแบบมืออาชีพ”, โครงการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ฯ หมดที่ติดที่สุดในโลก, โครงการส่งเสริมการอ่าน “อบรมการใช้งาน Clickers” ร่วมกับการสอนในชั้นเรียน, โครงการส่งเสริมการอ่าน “การแสดงนิทรรศการวารสารทางวิชาการ มวล.”, กิจกรรมส่งเสริมการอ่านวันวาเลนไทน์, กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน “นิวกลมการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ การเดินทางสู่การเป็นนักเขียน”, โครงการ Focus Group, โครงการสนุกคิดสื่อประดิษฐ์สำหรับเด็กปี 2, การบรรยายพิเศษหัวข้อ “Connecting The World Through Photography”, โครงการนิทรรศการภาพถ่าย แสงศิลป์ถิ่นเรา ครั้งที่ 6

2558	ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์สร้างสรรค์, ย้อนรอย ๑๔ ถึง ๖ ตุลา ๔ ทศวรรษแห่งเสรี, แสงศิลป์ถิ่นเรา 7 ลิกอร์ ลังกา, สมุนไพรใช้ได้จริงหรือแค่ความเชื่อ, WU Book & IT Fair: แร่งบันดาลใจจากนักอ่านสู่การเป็นเซฟรายการทีวีชื่อดัง, สอนน้องมองผ่านเลนส์ #2, จิตอาสาพันธุ์แท้หัวใจแกร่ง, อบรมโปรแกรมกราฟิก Pivot สร้างการ์ตูนเคลื่อนไหว สำหรับเยาวชน, เสวนา “อ่านหนังสืออ่านโลก กับ ดร.ปิอบ”, เพิ่มคุณค่าให้เหนือใคร ด้วยความคิดนอกกรอบ, การอบรมเชิงปฏิบัติการ คุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2559	คนเดือนตุลา มวลมหาประชาเสรี, นิทรรศการวัฒนธรรมอาเซียนผ่านสินค้าที่ระลึกและสื่อยุคไร้พรมแดน, เทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ครั้งที่ 11 โดยสถาบันเกอเธ่และศูนย์วิทยฯ, เสวนาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (IR Talks) ครั้งที่ 1: มุมมองและประสบการณ์ด้านการต่างประเทศจากนักข่าวไทยคุณสุลักษณ์ กาญจนขุนดี, นิทรรศการภาพถ่าย แสงศิลป์ ถิ่นเรา ครั้งที่ 8 ชุด “120 ปี ลมหายใจแห่งท่าศาลา”, กิจกรรมวันเด็ก, เล่าเรื่องด้วยภาพ 120 ปีท่าศาลา นพ.รังสิตทองสมัคร, คุยกันมันส์ๆ แล้วปั่นฝันเป็นนิยายกับอุมาริการ์ 14 ม.ค. 59, SKT สมาชิกบำบัด, สอนน้องมองผ่านเลนส์ #3 ร.ร.วัดโคกเหล็ก, นิทรรศการ อดีต-ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ : ชุดอาคารสถานที่, เปิดผลึกความคิด พลังสังคมและอำนาจวรรณกรรม, จัดแสดงนิทรรศการการพัฒนาที่ยั่งยืน, การบริหารจัดการภัยพิบัติจากไทยสู่เวทีโลก, ใต้ร่มถื่นร่มเกล้าในห้องสมุดยุคใหม่, WMS-CLM เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, โครงการผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์ E-Journal, โครงการอบรมถ่ายภาพ Panorama 360° ผศ.ดร.ชวาล คุรุพิพัฒน์, บรรยายพิเศษ เรื่อง “สร้างและใช้สื่ออย่างรู้เท่าทันโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์, โครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างสื่อ Online ด้วย Infographic, การประเมิน Cabon footprint สำหรับศูนย์บรรณสารฯ, โครงการนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ โดย คุณภูดินแฉมดินและศิษย์เก่าสำนักวิชาเทคโนโลยีเกษตร, การพัฒนาเว็บสำหรับงานสารสนเทศ: การตลาด Line sticker

3.3 การแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ (Partnership)

การแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ถือเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างมากสำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดได้ว่าเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จอย่างหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ในช่วงที่ผ่านมาฝ่ายการเรียนรู้ฯ ได้พยายามแสวงหาหุ้นส่วนการเรียนรู้ ทั้งที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งนับว่าหน่วยงานเหล่านี้เป็นหุ้นส่วนในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

สำหรับกลุ่มเป้าหมายภายในมหาวิทยาลัยนั้น มุ่งเน้นไปยังกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาโดยตรง ทำให้ระบูกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน ทำให้ทราบความต้องการและความสนใจได้ตรงประเด็น ทั้งระดับหลักสูตร เช่น หลักสูตรรัฐศาสตร์ หลักสูตรอาชีวศึกษา หลักสูตรการจัดการสารสนเทศดิจิทัล หลักสูตรไทยศึกษา เป็นต้น ระดับสำนักวิชา ได้แก่ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สำนักวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ สำนักวิชาการจัดการ เป็นต้น และระดับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยพัฒนาองค์กร ส่วนกิจการนักศึกษา ชมรมถ่ายภาพ เป็นต้น

ส่วนกลุ่มภายนอกจะเน้นเป้าหมายไปยังกลุ่มโรงเรียนและชุมชนรายรอบ เนื่องจากมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ท่ามกลางชุมชนเมือง ชุมชนรายรอบยังคงต้องการการสนับสนุนทางด้านความรู้ ซึ่งเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้นการสร้างหุ้นส่วนในการเรียนรู้ จึงเชื่อมโยงกับโรงเรียนรายรอบเป็นหลัก เช่น โรงเรียนวัดโคกเหล็ก โรงเรียนวัดสโมสร์ เป็นต้น โดยกิจกรรมความร่วมมือจะมุ่งเน้นให้ความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง หากผู้เข้าร่วมเป็นนักเรียนก็

จะมุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น และมีความสุขกับการใช้ชีวิต ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่จะเน้นบรรยายเกี่ยวกับสุขภาพและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ใหญ่ที่ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งการแสวงหาหุ้นส่วนแต่ละครั้งจะมีการลงพื้นที่และพบปะกับผู้นำโรงเรียนและผู้นำชุมชน ซึ่งนอกเหนือจากจะทำให้สามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลายแล้ว ยังทำให้ชุมชนเข้าใจและร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมากขึ้นยิ่งขึ้นด้วย

การนำไปใช้ประโยชน์

บนพื้นฐานของการใช้แนวคิดทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ทำให้ฝ่ายการเรียนรู้ฯ สามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยได้ เป็นผลให้ศูนย์บรรณสารฯ ยังคงมีบทบาทในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความพร้อม มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ และสร้างความประทับใจต่อผู้มาใช้บริการได้ แนวคิดทั้ง 3 ส่วนนี้ทำให้ฝ่ายการเรียนรู้ฯ สามารถทำให้มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนด สามารถบริหารงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และสามารถสามารถดำเนินงานได้อย่างบรรลุเป้าหมาย และตอบสนองต่อทุกกลุ่มเป้าหมายได้ อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคนดีและคนเก่งนั้น ยังคงเป็นเป้าหมายที่ท้าทายอย่างยิ่งสำหรับฝ่ายการเรียนรู้ฯ ต่อไปในอนาคต เนื่องจากเป็นงานที่ต้องวางแผนและอาศัยความร่วมมือจากหุ้นส่วนทุกภาคส่วนเป็นสำคัญ

รายการอ้างอิง

- บุษกร รมยานนท์. (2558). *การออกแบบพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตัวเองในมหาวิทยาลัย Design for Self-directed learning spaces in University Case study at Thammasat University, Rangsit, Thailand*. ปทุมธานี : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประคอง สารธรรม. (2559). *อยากมีชีวิตที่ดีที่สุดไหม?*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/399447>
- Vintel Consulting Company Limited. (2559). *Vintel Consulting เพื่อสร้างเครื่องมือวัดผล CSR*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.vintel.co.th/?portfolio=csr>